

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีของ
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

A Study of Situation and Problem on the music
teaching in Secondary Demonstration school
at Khon Kaen University

จิตติวิทย์ พิทักษ์¹

Chittiwit Pitak

พงษ์พิทยา สัพโส²

Pongpittaya Sabpaso

อิสรา ก้านจักร³

Issara Khanjug

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาดนตรีและการแสดง
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.,
ผู้อำนวยการสำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนดนตรี ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง ใช้เทคนิคการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 โรงเรียน คือโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรี ของโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับสภาพปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.61 ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับสภาพปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.52 ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับสภาพปัญหามาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.03 และด้านการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับสภาพปัญหามาก มีค่าเฉลี่ยที่ 3.58 และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนดนตรีด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกถึงสภาพปัญหาการเรียนการสอนพบว่าสภาพปัญหาด้านการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ครูผู้สอน จัดว่าเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง

คำสำคัญ : สมองเป็นฐาน, การสอนดนตรี, สภาพปัญหาภาษาอังกฤษ

Abstract

This survey research aimed to study the music teaching situations and problems in Secondary Demonstration schools at Khon Kaen University. The samples in this study selected by a purposive sampling technique were 40 students. The instrument was Questionnaire as 5 Level Rating. The data were collected by using in-depth interviews and analyzed by using Mean.

The study results are summarized as follows. The research of situation and problem on the music teaching found that in overall “High” lever providing of activities for music teaching in highest level (= 4.61); while the using of instruction media (= 4.52), the measurement and evaluation of musing learning (= 4.03) and the curriculum into teaching process (= 3.58) In-depth interview of teacher to consistent with the results.

Keywords : Brain Based learning, Music teaching, Situation and Problem

บทนำ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างมีอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ ประกอบด้วย 3 สาระ คือ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ สาระที่ 2 ดนตรี สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สาระการเรียนรู้ดนตรี มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ องค์ประกอบดนตรี แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรี ในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกร่วมกับดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) แต่วิธีการที่จะนำดนตรี ไปสู่เด็กเป็นวิธีการที่ไม่สามารถทำได้ง่ายนัก ดังนั้นวิธีการสอนดนตรีจะบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นเป็นกระบวนการที่แตกต่างจากวิธีสอนศิลปะแขนงอื่น ๆ อย่างไร้ก็ตามวิชาดนตรี จะช่วยพัฒนาได้มากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับการสอนของครูเป็นหลัก เพราะครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่

นักเรียน ถ้าครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกๆ ด้านแล้ว วิชาดนตรีจะเป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2541) เชื่อว่า ผู้สอนต้องมีหลักการหรือเทคนิควิธีการสอนที่ถูก ต้อง จึงจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจในสาระดนตรี ต้องเหมาะสมกับวัยและการเรียนการสอน ต้องมีความหลากหลาย ซึ่งครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดใ้องค์ประกอบของการเรียนการสอน ได้แก่ หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน และที่เรียน เนื่องจากครูเป็นผู้พัฒนาองค์ประกอบอื่น ๆ และเป็นผู้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก โดยตรงอีกด้วย ผู้เรียนจะเรียนรู้และพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของตนหรือไม่ ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนมากกว่าขึ้นอยู่กับหลักสูตร ซึ่งครูไม่ใช่มีบทบาทหน้าที่เพียงแต่ทำการสอนเท่านั้น แต่ครูยังเป็นผู้กำหนดการออกแบบเนื้อหาที่มีการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและรับรู้ได้ง่าย เนื้อหาควรเน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทชีวิตจริง เพื่อให้เกิดความหมายกับผู้เรียนเพราะสามารถนำไปใช้ประโยชน์และพัฒนาชีวิตจริงได้ เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และลงมือกระทำอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่นซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) รวมทั้งสิ้น 2 แห่ง ได้กำหนดการจัดการตามกรอบของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้โรงเรียนจัดทำมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของโรงเรียน และเป็นเป้าหมายที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้สังคมยอมรับในคุณภาพของโรงเรียน ตลอดจนมั่นใจว่าโรงเรียนมีความเป็นมาตรฐานสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามที่สังคมต้องการ ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เป็นส่วนหนึ่งในตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ประกอบกับโรงเรียนสาธิตเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นภายใต้การดูแลของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นสถานฝึกปฏิบัติทางการศึกษา เป็นโรงเรียนเพื่อศึกษาวิจัย ค้นคว้า ทดลองและสาธิตวิทยาการทางการศึกษาเพื่อให้

เหมาะกับผู้เรียน และเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ปัญหาและอุปสรรคของครูผู้สอนวิชาดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีผลทำให้การสอนวิชาดนตรีตามหลักสูตรมัธยมศึกษาไม่ประสบความสำเร็จตามหลักการและจุดประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิรากร ธนะกิตติภูมิ 2558) และสันติ ยิ้มปลื้ม (2556). ศึกษาสภาพการสอนวิชาดนตรีในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการแปรหลักสูตรไปสู่การสอนและ การจัดกิจกรรมการสอนดนตรีอยู่ในระดับมาก การใช้สื่อการสอน ประกอบการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลด้านดนตรีและด้านความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาสาระวิชาดนตรีอยู่ใน ระดับปานกลาง

ด้วยเหตุข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรี ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังได้ข้อมูลจากการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์สูงสุดและตรงตามความต้องการของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนดนตรี ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาดนตรีระดับมัธยมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 2 โรงเรียน คือโรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) จำนวน 2 คน นักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน จำนวน 410 คน
 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) จำนวน 20 คนและโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) จำนวน 20 คน (โดยการสุ่มแบบง่าย)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาการเรียนการสอนดนตรี (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีของโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 2 โรงเรียน คือโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) พบว่า ครูผู้สอนวิชาดนตรี ตอบแบบสอบถามสำรวจสภาพปัญหา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรี เพศชายทั้ง 2 คน ตำแหน่งพนักงานราชการ การศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา ครูผู้สอนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) มีประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 1-5 ปี ครูผู้สอนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) มีประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 16-20 ปี พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ มีระดับสภาพปัญหามากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 5.00) รองลงมาคือด้านด้านการใช้หลักสูตรและด้านการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.50)

ข้อที่	รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	5.00	ระดับสภาพปัญหามากที่สุด
2	ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้	5.00	ระดับสภาพปัญหามากที่สุด
3	ด้านการใช้หลักสูตร	4.50	ระดับสภาพปัญหา
4	ด้านการวัดและประเมินผล	4.50	ระดับสภาพปัญหา

และผู้เรียนทั้ง 2 โรงเรียนๆละ 20 คน พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมากรองลงมาด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรี จากผู้เรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) และ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง)

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรี ของโรงเรียนสาธิตสังกัฒมหาวิทยาลัยขอนแก่น (N = 40)

ข้อที่	รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
ก. ด้านการใช้หลักสูตร			
1	ผู้สอนชี้แจงถึงโรงเรียนจัดให้มีหลักสูตร คู่มือครู แนวการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้ครูศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ	3.38	ระดับสภาพปัญหาปานกลาง
2	ผู้สอนชี้แจงถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.05	ระดับสภาพปัญหาปานกลาง

3	ผู้สอนชี้แจงถึงการวิเคราะห์หลักสูตรการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เวลาได้เหมาะสมสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.08	ระดับสภาพปัญหา มาก
4	ผู้สอนชี้แจงถึงตัวชี้วัดของหลักสูตรวิชาดนตรีที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	3.83	ระดับสภาพปัญหา มาก
	รวม	3.58	ระดับสภาพปัญหา มาก
ข.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
5	ผู้สอนชี้แจงถึงการนำมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดมาใช้ในการกำหนดเนื้อหา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	4.75	ระดับสภาพปัญหา มากที่สุด
6	ผู้สอนชี้แจงถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและแบ่งกลุ่มตามความสามารถของผู้เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน	4.65	ระดับสภาพปัญหา มากที่สุด
7	ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด	4.70	ระดับสภาพปัญหา มากที่สุด
8	ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคม เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม	4.63	ระดับสภาพปัญหา มากที่สุด
9	ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของผู้เรียน	4.63	ระดับสภาพปัญหา มากที่สุด
10	ผู้สอนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้	4.30	ระดับสภาพปัญหา มาก

	รวม	4.61	ระดับสภาพปัญหา มากที่สุด
ค.ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้			
11	ผู้สอนจัดเตรียม เลือกใช้สื่อ นำภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.13	ระดับสภาพปัญหา มาก
12	ผู้สอนศึกษาวิธีการใช้สื่อการสอนและเตรียมการใช้สื่อการสอนก่อนนำไปใช้สอนทุกครั้ง	4.73	ระดับสภาพปัญหา มากที่สุด
13	ผู้สอนเลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของวิชาและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	4.70	ระดับสภาพปัญหา มากที่สุด
	รวม	4.52	ระดับสภาพปัญหา มากที่สุด
ง.ด้านการวัดและประเมินผล			
14	ผู้สอนแจ้งวิธีการวัดและประเมินผล เกณฑ์การให้คะแนนแก่ผู้เรียนก่อนทำการสอนวิชาดนตรี	3.88	ระดับสภาพปัญหา มาก
15	ผู้สอนทดสอบวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนทำการสอน	3.98	ระดับสภาพปัญหา มาก
16	ผู้สอนทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อให้พัฒนาปรับปรุงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยให้สอดคล้องมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	3.93	ระดับสภาพปัญหา มาก
17	ผู้สอนวัดผลและประเมินผลผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.03	ระดับสภาพปัญหา มาก

18	ผู้สอนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลได้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านกระบวนการด้านคุณลักษณะ	4.33	ระดับสภาพปัญหา มาก
	รวม	4.03	ระดับสภาพปัญหา มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีของโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับสภาพปัญหามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับสภาพปัญหามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับสภาพปัญหามาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และด้านการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับสภาพปัญหามาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

อภิปรายผล

การศึกษาสภาพปัญหาหลักสูตรการเรียนการสอนดนตรี ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรี ของโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย ขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับสภาพปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับสภาพปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับสภาพปัญหามาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และด้านการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับสภาพปัญหามาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้สอนวิชาดนตรี ว่า ได้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ผู้สอนมีการวิเคราะห์หลักสูตร และการวัดผลประเมินผล แต่ในวัตรกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการผลิตสื่อการเรียนการสอน ของผู้สอนสาระดนตรีในโรงเรียนสาธิตซึ่งเน้นการสอนเนื้อวิชากรมากกว่าวิธีสอนที่เน้นวัตรกรรม นอกจากนั้นผู้สอนยังมีบทบาทหน้าที่เฉพาะอย่าง

บางประการ เช่น เป็นที่ปฏิบัติการสอนของนิสิตนักศึกษา เป็นผู้ร่วมสอนในรายวิชา
 ประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นครูพี่เลี้ยงประจำรายวิชา เป็นต้น จึงทำให้การพัฒนา
 นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอนไปเป็นไปตามที่คาดหวัง สำหรับด้านสื่อการเรียน
 การสอนในโรงเรียนสาธิตมีเทคโนโลยีหลากหลายสามารถศึกษาค้นคว้าได้ตามความ
 สนใจของผู้เรียน ด้านหลักสูตรโรงเรียนสาธิตสามารถปรับหลักสูตรสถานศึกษามาสู่
 ห้องเรียนโดยการจัดสัมมนาครูผู้สอนก่อนเปิดเทอม ทำให้ครูผู้สอนเข้าใจการนำ
 หลักสูตรไปใช้ จึงทำให้สภาพปัญหาด้านการใช้หลักสูตรไม่เป็นที่กังวลใจของครูผู้สอน
 สอดคล้องกับ สันติ ยิ้มปลื้ม (2556) ศึกษาสภาพการสอนวิชาดนตรีในหลักสูตรการ
 ศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาสภาพการเรียนการสอน พบว่า มีระดับปฏิบัติเกี่ยว
 การแปรหลักสูตรไปสู่การสอนและ การจัดกิจกรรมการสอนดนตรีอยู่ในระดับมาก
 การใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลด้านดนตรีและ
 ด้านความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาสาระวิชาดนตรีอยู่ใน ระดับปานกลาง มีความ
 รู้ความสามารถเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีที่ครูผู้สอนถนัดอยู่ในระดับน้อย
 มีทัศนคติในเรื่องสภาพแวดล้อมห้องเรียนวิชาดนตรีอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่ง
 สอดคล้องกับ บุญยกานต์ โสภากการ (2543) ศึกษาความคิดเห็นสภาพการจัดการ
 เรียนการสอนดนตรีศึกษาขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าด้านบุคลากรมีความเหมาะ
 สมในระดับมากและมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษาอยู่ในระดับปาน
 กลาง สภาพทั่วไปของครูผู้สอนดนตรีเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีวุฒิการศึกษา
 ระดับปริญญาตรีไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านดนตรีและการสอนดนตรี มากที่สุด
 ประสบการณ์ทางวิชาดนตรีส่วนใหญ่ไม่เคยเรียนดนตรีและไม่สามารถเล่นดนตรีได้
 สภาพการเรียนการสอนพบว่า มีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการแปรหลักสูตรไปสู่การสอนและ
 การจัดกิจกรรมการสอนดนตรีอยู่ในระดับมาก การใช้สื่อการสอนประกอบการเรียน
 การสอน การ วัดผลประเมินผลด้านดนตรีและด้านความรู้ความสามารถด้านเนื้อหา
 สาระวิชาดนตรีอยู่ใน ระดับปานกลาง มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติ
 เครื่องดนตรีที่ครูผู้สอนถนัดอยู่ในระดับน้อยมีทัศนคติในเรื่องสภาพแวดล้อมห้องเรียน
 วิชาดนตรีอยู่ในระดับ ปานกลาง มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพและความพร้อมของอุปกรณ์

การเรียนการสอนดนตรีอยู่ในระดับน้อยและมี ทัศนะเกี่ยวกับการ สนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง การสัมมนาทางดนตรีเกี่ยวกับหลักสูตรดนตรี เทคนิคการสอนดนตรีหลักการวัดผลและ ประเมินผลทางดนตรียังมีน้อย อีกทั้งสุขภาพดี อยู่แก่กุล (2558) ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนดนตรีพบว่า ในส่วนครูผู้สอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ในด้านหลักสูตรและ การจัดการระบบ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และ ด้านการวัดและประเมินผล และมีปัญหาในระดับปานกลาง ในด้านสื่อการเรียนรู้ในส่วนของนักเรียน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการเรียนการสอน และด้านการวัดผล ประเมินผล

การวิจัยครั้งนี้พบว่า สภาพปัญหาหลักสูตรการเรียนการสอนดนตรี ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับสภาพปัญหามากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ควรนำสภาพปัญหาที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ นำ ไปพัฒนา ปรับปรุง การเรียนการสอนดนตรี

ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรีที่เน้น การฝึกทักษะด้านดนตรีของนักเรียนแต่ละคนที่มีความสามารถแตกต่างกัน

ควรมีการศึกษาแนวทางการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะ ด้านการปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณรุทธ์ สุทจจิตรต์. (2541). **จิตวิทยาการสอนดนตรี**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญยกานต์ โสภามาร. (2543). **ศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีรากร ธนะกิตติภูมิ. (2558). **สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน ดนตรี ระดับ มัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สันติ ยิ้มปลื้ม. (2556). **การศึกษาสภาพการสอนวิชาดนตรีในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3** ค้นจาก libapp.tsu.ac.th/OJS/index.php/Journals_library/article/ เมื่อ 12 ธันวาคม 2558.
- สุชาติ อยู่แท้กุล. (2558). **การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนดนตรีในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ** ค้นจาก [Administrator/Downloads/10-2.1%20\(1\).pdf](http://Administrator/Downloads/10-2.1%20(1).pdf) เมื่อ 28 ธันวาคม 2558.